

Leesverslag Afwasmachine (gedicht van Judith Herzberg)

Arja Schults

© havovwo.nl

(December 2002)

Intentio operis

Het gedicht gaat over bestek, de aanhef is ook *aan mijn bestek*. Het bestek wordt voortaan niet meer met de hand afgewassen maar in een afwasmachine. Het gedicht lijkt een metafoor, maar het is niet echt duidelijk waar het dan naar verwijst. Ik denk dat het gewoon gaat over veranderingen, ergens afscheid van nemen. Je moet iets opgeven om iets anders te kunnen doen. Hier is dat het afwassen opgeven om meer tijd te hebben jezelf te ontplooien. Ook wordt in regel 3 en 4 een vergelijking gemaakt met kinderen naar een crèche. Ook dan moet je een deel van het ouder zijn opgeven voor bijvoorbeeld een goede baan. Er wordt uitgelegd hoe moeilijk het kan zijn om iets op te geven. Het hele gedicht bestaat uit personificaties: de bestek wordt gezien als personen.

Het gedicht bestaat uit 4 delen. Eerst een strofe van 11 regels, een raar aantal. Er is geen rijm, de zinnen zijn soms raar verdeeld over verschillende regels. Het lijkt niet echt een gedicht, meer een raar verhaaltje.

Daarna komen er twee strofes van twee regels waarin twee specifieke voorwerpen worden toegesproken. Het zijn eigenlijk twee retorische vragen.

*En het douwderideine lepeltje mijn deukje mijn
klein fijn mongootje, moet jij ook door de molen?*

In de laatste strofe legt de schrijfster uit waarom ze de afwasmachine heeft. Het klinkt een stuk nuchterder als het voorgaande. Er wordt een beetje sentimenteel gedaan over iets waarbij dat helemaal niet nodig is, ze biedt haar excuses aan aan haar bestek.

Het gedicht wordt verteld vanuit ik-perspectief, daardoor lijkt het gedicht eigenlijk nog kinderachtiger en sentimenteler. Er worden gewoon overall leestekens en hoofdletters gebruikt waar dat nodig is.

Intentio auctoris

De Nederlandse dichteres en toneelschrijfster Judith Frieda Lina Herzberg werd op 4 november 1934 te Amsterdam geboren en wijdde zich vanaf het begin van de jaren zeventig ook aan vertalingen en aan het schrijven van toneelstukken, televisiespelen, filmscenario's en teksten voor muziektheaterstukken. Zij schrijft op een authentieke, vaak verrassende manier over herkenbare gevoelens. In haar gedichten wisselen aanvaarding en afwijzing van het leven elkaar af. Geluk, liefde, weemoed, angst en onzekerheid worden meestal met behulp van ongebruikelijke details of beelden uit de natuur opgeroepen. Zij ziet de poëzie als een tegenwicht voor het leven; zij verzet zich vooral tegen de vervreemding van het spontane, tegen elke vorm van verstarring. Door haar gedichten gaat lezer de werkelijkheid anders ervaren.

Intentio lectoris

Ik vind het vooral een raar gedicht, heel kinderachtig. Je denkt dat er wel een diepere betekenis achter moet zitten, want anders slaat het nergens op. Maar je kunt er van alles bij bedenken. Als je er verder over na gaat denken wordt het wel duidelijker, maar je weet niet zeker wat er precies mee bedoeld wordt. Het leest wel makkelijk, er worden geen moeilijke woorden gebruikt.